

ПИТАННЯ НАУКОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ РАЙОНІВ ТА МІСТ

Розглянуті проблеми діяльності щодо забезпечення енергоефективності районів та міст України. Рекомендовано застосовувати до такої діяльності інструментарій управління проектами і програмами, зокрема проактивність.

Ключові слова: *проект, управління проектами, енергоефективність, проактивність.*

Постановка проблеми і мета дослідження. Енергоефективність визначена одним з пріоритетних напрямків державної політики [1]. Економіка України з метою забезпечення сталого розвитку і відповідності європейським стандартам має суттєво підвищувати свою енергоефективність. Реалізація діяльності щодо цього має базуватися на відповідному обґрунтованому науковому інструментарії, що підтверджує актуальність досліджень у цьому напрямку.

Результати дослідження. Дослідження дозволило виявити проблеми забезпечення енергоефективності районів та міст України, що полягають у наступному: 1) нестача фінансування; 2) невикористання сучасних управлінських методів, методик і наукових розробок; 3) недосконалий механізм вибору рішень щодо забезпечення енергоефективності; 4) брак висококваліфікованих фахівців у цій сфері, зокрема управлінців; 5) наявність регіональних диспропорцій у розвитку регіонів і міст України.

Одним з напрямків вирішення таких проблем обґрунтовано використання наукового інструментарію науки управління проектами і програмами. В межах цього наукового напрямку створена ціла низка методологій, стандартів і напрацювань [2,3], які можуть стати основою для розробки правил (регламентів) управління діяльністю щодо забезпечення енергоефективності районів та міст. Таку діяльність доцільно вести у форматі програм, що поєднують взаємопов'язані проекти.

Проект забезпечення енергоефективності району (міста) можна охарактеризувати наступними властивостями: 1) унікальність; 2) обмеженість у часі і ресурсах; 3) інтегрованість у програму розвитку енергоефективності регіону; 4) використання інструментарію управління проектами і програмами; 5) стратегічна важливість для міста, регіону і країни в цілому.

Серед моделей, методів, інструментів і механізмів управління проектами і програмами, які включають аспекти управління розкладом, вартістю, якістю, закупівлями, ризиками, людськими ресурсами, змістом, комунікаціями, зацікавленими сторонами тощо, окремо слід виділити моделі проактивного управління.

Проактивне управління використовується як антонім і у протиположності реактивному управлінню. Якщо реактивне управління розглядається як принцип генерації управлінських дій у відповідь на зовнішні та внутрішні чинники і подразники, що зумовлює часте відставання управлінських впливів від ситуації, що швидко змінюється, то проактивне управління передбачає розробку управлінських впливів наперед, з урахуванням прогнозування майбутніх впливів і розвитку ситуації.

Проактивне управління (що базуватиметься на відповідних правилах і регламентах; організаційній структурі з фахівцями, здатними мислити проактивно; використанні інформаційних технологій, що підтримуватимуть можливість аналізу сценаріїв і прогнозне моделювання) має застосовуватися як один з провідних принципів при управлінні проектами і програмами забезпечення енергоефективності районів та міст, що дозволить сприяти успіху таких проектів і програм, зміцненню стійкості і адаптивності їх систем управління.

Висновки. В даному дослідженні розглядалися особливості управління діяльністю щодо забезпечення енергоефективності районів та міст України. Робиться висновок щодо необхідності реалізації цієї діяльності з використанням інструментарію наукового напрямку управління проектами і програмами. Окремо виділена необхідність застосування проактивного управління. Наведені

інструменти підвищують ефективність системи управління проектами забезпечення енергоефективності, що мають стратегічне значення для України.

Керівник кандидатської дисертації д.т.н., професор кафедри УП КНУБА Бушуєв С.Д.

Література

1. Енергоефективність регіонів України: проблеми оцінки та наявний стан. Аналітична записка / Сайт національного інституту стратегічних досліджень. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/energoefekt-5cecc.pdf>
2. Бушуєв С.Д. Креативные технологии управления проектами и программами [Текст] : монографія / ред. С.Д. Бушуєв. – К. : Саммит-Книга, 2010. – 768 с.
3. Тесленко П.А., Эволюционное управление проектами на основе системного моделирования / П.А. Тесленко, В.Д. Гогунский // Тези доповідей VIII міжнародної конференції «Управління проектами у розвитку суспільства». Тема: Управління програмами приватно-державного панерства з метою стабілізації розвитку України. // Відповідальний за випуск С.Д.Бушуєв. – К.:КНУБА, 2011. – С.226-227.
4. Бушуєва Н.С. Модели и методы проактивного управления программами организационного развития [Текст] : монографія / Н.С. Бушуєва. – К.: Наук. світ, 2007. – 199 с.